

**UCHWAŁA NR XIV/142/19
RADY MIEJSKIEJ W ŻARACH**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na 2020 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277), art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 852) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na 2020 rok stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Przewodniczący Rady

Marian Popławski

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii
w Żarach na rok 2020**

WSTĘP

Zgodnie z artykułem 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii ***prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałanie narkomanii*** należą do zadań własnych gminy i ich realizacja przez gminę powinna być oparta przez określone programy.

Dotychczasowe działania podejmowane przez miasto Żary w wyżej wymienionych dziedzinach, niejednokrotnie pokrywające się cele i metody ich realizacji i szczegółowy harmonogram podejmowanych działań, tworzą tym samym spójną strategię w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień kompatybilną z działaniami dotyczącymi wspierania rodziny, określonymi w art. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z zadaniami z zakresu zdrowia publicznego określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok określa zadania Gminy w przedmiotowych obszarach, a także ich cele, metody i realizatorów.

Kierunki działań przyjęte w Programie określono w oparciu o diagnozę problemów uzależnień w Żarach, do przeprowadzenia, której wykorzystano przede wszystkim dane z żarskich instytucji i organizacji zajmujących się niniejszymi zagadnieniami oraz wyniki diagnozy zagrożeń społecznych, która przeprowadzona była przez Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa w roku 2018. Koncypowaniu poddano również tendencje wynikające z danych ogólnopolskich raportów i badań prowadzonych m.in. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Przy konstruowaniu programu brano pod uwagę jego zgodność z takim strategicznym dokumentem naszego Państwa jakim jest Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020. Cele i działania zawarte w Programie są także koherentne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Żary na lata 2014-2020.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Rozdział I CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent pełnoletnich Polaków spożywa alkohol problemowo. W Polsce występuje ok. 650 tys. - 1mln. osób uzależnionych od alkoholu oraz ok. 3 mln. pijących szkodliwie i ryzykownie. Problem nadużywania alkoholu przekłada się również na osoby współuzależnione (członków rodziny), których jest 4-5 mln. w tym 1 mln dzieci¹.

Szkody spowodowane przez alkoholizm występują w trzech wymiarach:

- jednostkowym – negatywnie oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących;
- społecznym – negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przestępczość, zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, ubóstwo, bezrobocie;
- ekonomicznym – koszty: leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych, spadek wydajności w pracy, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności.

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) (wydanie z 2009 r.) alkohol znajduje się na trzecim miejscu ryzyka dla zdrowia populacji ludzkiej, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z zażywaniem alkoholu². Nadużywanie alkoholu, zażywanie środków odurzających powoduje również wiele szkód społecznych, dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii powinny być przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego.

Zgodnie z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jeden punkt sprzedaży alkoholu nie powinien przekraczać wskaźnika – 1 punkt na **1000** do **1500** osób. W naszym mieście na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 337 osób. W Polsce średnio na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada mniej więcej 300 osób. Największa ilość zgłaszanych problemów dotyczy punktów sprzedaży detalicznej, które prowadzą praktycznie tylko sprzedaż alkoholu i czynne są po godz. 22:00. W takich miejscach dochodzi najczęściej do łamania przepisów *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*.

Niezmiernie ważnym elementem długofalowej polityki Gminy musi być wzmocnienie przestrzegania przepisów prawa przez podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną alkoholu, jak również jego egzekwowanie przez służby do tego uprawnione. Za sprzedaż alkoholu nieletnim, osobom w stanie nietrzeźwości oraz sprzedaż alkoholu na kredyt lub pod zastaw

¹ Narodowy Program Trzeźwości 2017

² Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, s. 8 przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku

grożą określone sankcje, które należy egzekwować. W związku z tym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach od lat organizuje szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwego wpływu alkoholu na organizm młodego człowieka.

Według ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Fundacji CBOS z 2015 roku w populacji generalnej marihuana była najczęściej zażywanym narkotykiem. Do jej zażywania przyznało się 10% badanych w wieku 15-34 lata (2014 rok). Drugą substancją z powodu, której osoby podejmowały leczenie jest amfetamina i kokaina.

Wyniki badań osób dorosłych pokazują, że na tle Europy poziom rozpowszechnienia używania narkotyków w Polsce nie jest wysoki. Średnia europejska dla osób w wieku 15-34 lat to 14%, podczas gdy w Polsce odsetek ten wynosi 9,8%.

Według badań ESPAD przeprowadzonych wśród polskiej młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat odsetek użytkowników marihuany i haszyszu znajduje się powyżej średniej europejskiej, która dla Polski wyniosła 24%, a dla pozostałych krajów – 16%.

W Polsce nie odnotowujemy wysokiego wskaźnika zgonów spowodowanych bezpośrednio przedawkowaniem narkotyków. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2016 roku w Polsce zarejestrowano 204 zgony, a w 2015 roku - 255 zgonów³.

Ze względu jednak na szkodliwość jednostkową, społeczną i ekonomiczną działania gmin w zakresie nielegalnego obrotu i zażywania zakazanych środków oraz profilaktyki i marginalizacji zjawiska muszą być prowadzone.

Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii w Polsce reguluje ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku, która określa zadania gmin w obszarze ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych. Zawarte są one również w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Jednym z priorytetowych zadań jest szeroko pojęta profilaktyka zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Wybrane podstawowe dane na temat uzależnienia od alkoholu i narkotyków w Gminie Żary o statusie miejskim

1. Wyniki badań sporządzone przez Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa.

Badaniem objęto 500 osób dorosłych, w tym 202 mężczyzn i 298 kobiet.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. 40% osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na okres między 16 a 18 rokiem życia. Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości spożywania alkoholu. 29% respondentów zadeklarowało abstynencję. Największa liczba badanych (25%) spożywa alkohol kilka razy w miesiącu 17% kilka razy w roku. Tylko 6% mieszkańców przyznało się do codziennego spożywania alkoholu. Otrzymane wyniki można podsumować stwierdzeniem, że większość badanych mieszkańców Żar spożywa alkohol okazjonalnie.

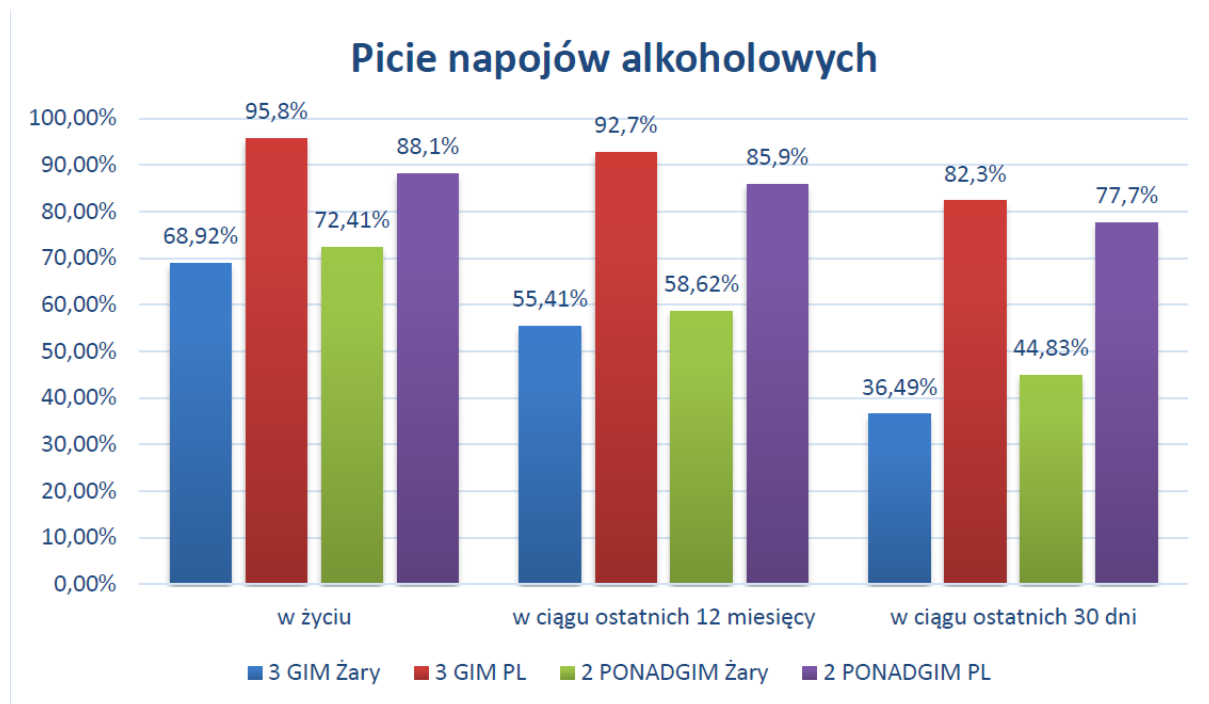
Badano również deklarowane ilości wypijanego alkoholu. 30% mieszkańców wskazało, że najczęściej spożywają jednorazowo 1-2 standardowe porcje alkoholu. Jedna porcja standardowa alkoholu to 250 ml 5% piwa, ok.100 ml 12% wina i ok. 30 ml wódki o mocy 40%. 21% respondentów zadeklarowało spożywanie 3-4 porcji alkoholu, 10%

³ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2018 opracowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

respondentów zadeklarowało ilości rzędu 5-6 porcji. W związku z powyższym należy uznać, że mieszkańcy miasta Żary odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka.

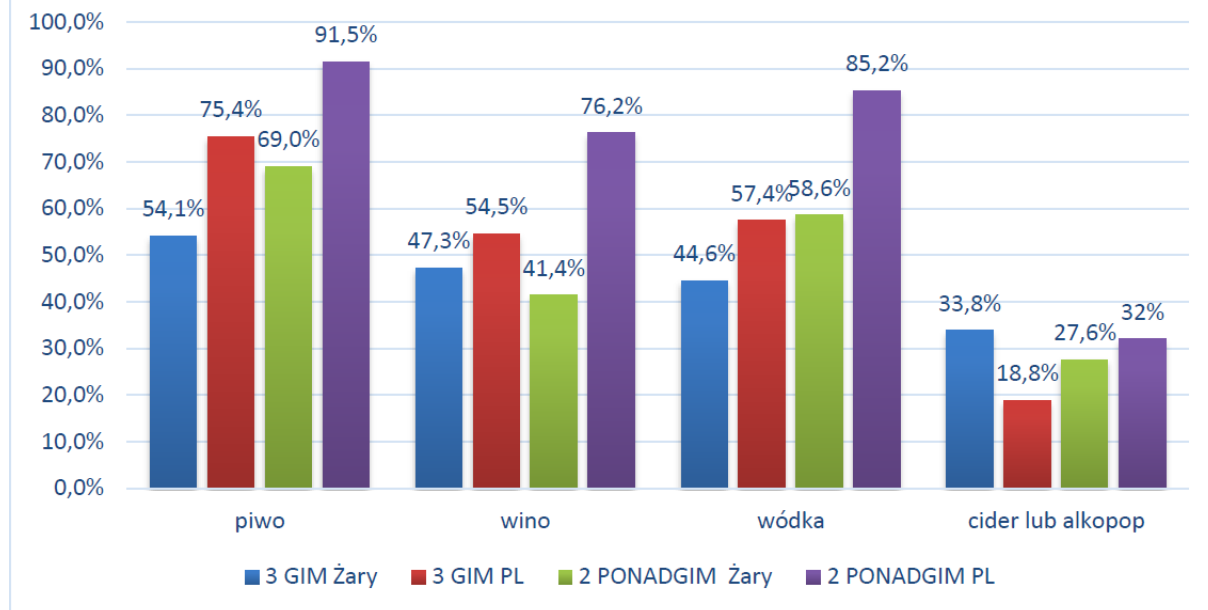
W powyższym badaniu przeprowadzono również porównanie wybranych zagadnień z badaniami ESPAD (Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną). W Polsce badanie ESPAD przeprowadzono w roku 2015. W naszym mieście badaniem objęto łącznie 324 osoby.

Poniżej przedstawiano wykres obrazujący picie napojów alkoholowych przez młodych ludzi.

Z kolei poniższy wykres przedstawia częstotliwość spożywania poszczególnych napojów alkoholowych.

Picie napojów alkoholowych

Z zaprezentowanych danych wynika, że uczniowie z miasta Żary osiągają niższe wyniki w porównaniu do skali ogólnopolskiej, co świadczy o pozytywnym trendzie naszych uczniów wobec spożywania alkoholu. Jedynie w przypadku spożywania cidru mamy wynik wyższy.

W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych najpopularniejszą substancją psychoaktywną jeśli chodzi o użycie chociaż raz w życiu w Polsce wśród najstarszych uczniów okazała się marihuana i haszysz (43%). Wśród uczniów Żar są to zarówno leki uspokajające (13,8%), substancje wziewne (10,3%), jak i marihuana i haszysz (13,9%). Wśród młodszych uczniów w badaniu ogólnopolskim najpopularniejszą substancją psychoaktywną jeśli chodzi o użycie raz w życiu okazała się marihuana i haszysz (25%). Z kolei wśród uczniów Żar są to substancje wziewne (23%), później leki uspokajające (13,5%) oraz marihuana i haszysz (16,2%).

Wśród starszych uczniów w badaniu ogólnopolskim najpopularniejszą substancją używaną w ciągu ostatnich 12 miesięcy nadal były marihuana i haszysz (3,51%), a wśród uczniów Żar marihuana i haszysz (13,8%), substancje wziewne (10,3%).

Wśród młodszych uczniów w badaniu ogólnopolskim najpopularniejszą substancją, jeśli chodzi o użycie w ciągu ostatnich 12 miesięcy, okazała się marihuana i haszysz (26,1%). Z kolei wśród uczniów Żar są to substancje wziewne (13,5%), marihuana i haszysz (13,51%) oraz kokaina (8,11%).

Przedstawione powyżej dane z żarskich szkół w większości przypadków plasują się poniżej wskaźników ogólnopolskich. Dynamizm życia i pojawiające się zagrożenia wskazują jednak potrzebę dalszej, szerokiej edukacji i wielotorowych działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Niezwykle ważnym zadaniem dla gmin w dobie dynamicznie rozwijających się komunikatorów niosących za sobą również różne formy przemocy jest prowadzenie szeroko pojętej profilaktyki w zakresie uzależnień behawioralnych. W związku z tym, w żarskich placówkach oświatowych prowadzone były różnorodne działania profilaktyczne. W roku 2019 w 23 programach profilaktycznych wzięło udział 4318 uczniów, 1994 rodziców i 540 nauczycieli.

2. Bieżąca diagnoza w oparciu o dane pozyskane od lokalnych podmiotów

1) Dostępność napojów alkoholowych

Celem zdiagnozowania dostępności napojów alkoholowych w naszym mieście do opracowania przyjęto trzy minione lata, tj. 2016, 2017, 2018 i rok bieżący, a jako wskaźniki pomiaru przyjęto ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz liczbę mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży.

Dane przedstawiono w poniższych tabelach.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia)	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)
2016	119	43	76
2017	110	39	71
2018	110	39	71
2019	108	38	70

Ilość ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Rok	Łączna liczba zezwoleń	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoh. do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoh. od 4,5% do 18% zawartości alkoholu	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoh. od 18% zawartości alkoholu
2016	290	119	84	87
2017	275	110	81	84
2018	276	110	82	84
2019	272	108	82	82

Wydano również **14** jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ilość mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
2016	316
2017	339
2018	336
2019	337

Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nieznacznie spadła a ilość mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży plasuje się w roku 2019 na poziomie roku ubiegłego. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w Polsce na jeden punkt z alkoholem przypada około 300 mieszkańców, a w naszym mieście **337** mieszkańców.

2) Działania prowadzone przez służby porządkowe na terenie miasta Żary

Zarówno Straż Miejska jak i Komenda Powiatowa Policji w Żarach prowadziła szereg działań profilaktycznych i prewencyjnych mających za zadanie zmniejszenie niepożądanych zjawisk związanych ze spożywaniem alkoholu i zażywaniem środków psychoaktywnych. Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiono działania prewencyjne przeprowadzone przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Żarach oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, w odniesieniu do mieszkańców miasta Żary dopuszczających się naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także innych naruszeń prawnych, spowodowanych spożywaniem alkoholu i zażywaniem środków odurzających. Prowadzone one były w okresie b.r., tj. od 1 stycznia do 30 września.

Dla zdiagnozowania sytuacji problemu natury społecznej oraz prawnej, jakie wywołuje spożycie alkoholu oraz zażywanie środków odurzających w naszym mieście, w tabelach ujęto również działania, prowadzone przez w/w służby w latach ubiegłych.

Materiały źródłowe, stanowiące dane w poniższych tabelach udostępniła Straż Miejska w Żarach oraz Komenda Powiatowa Policji w Żarach.

2.1. Straż Miejska w Żarach

Straż Miejska w Żarach prowadziła wielokierunkowe działania profilaktyczne i prewencyjne.

Celem wyeliminowania negatywnych następstw spożywania alkoholu oraz w ramach szeroko zakrojonej profilaktyki antyalkoholowej Straż Miejska przeprowadziła szereg działań:

- **02.01. –28.02. 2019 r. „Bezpieczeństwo osób wykluczonych w społeczeństwie”**

Kontrolowanie miejsc przebywania osób bezdomnych, w zdecydowanej większości uzależnionych od alkoholu. Czynności miały na celu sprawdzenie warunków bytowych tych osób, w związku z niskimi temperaturami stanowiącymi zagrożenie dla życia. Dowożono te osoby do miejskiej noclegowni i uświadamiano o zagrożeniu wynikających z nadużywania alkoholu.

- **23.04.- 02. 05. 2019 r. i 12.08.-23.08. 2019 r. „Bezpieczne parki”**

Działania prewencyjne mające na celu poprawę bezpieczeństwa na terenie parków, skwerów itp. min. ujawnianie sprawców zakłócania ładu i porządku publicznego, dewastacji mienia i spożywania alkoholu.

- **20.05- 31.05.2019r. i 05.09.- 09.09.2019 r. „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”**

Działania mające na celu eliminowanie spożywania alkoholu w miejscach objętych zakazem, a w ślad za tym eliminowanie zakłócania ładu lub porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe. Zwracanie uwagi na sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym przez osoby prowadzące działalność handlową i gastronomiczną. Działaniem objęto całe miasto Żary, głównie miejsca sprzedaży alkoholu i pobliski obszar, przystanki autobusowe, dworzec kolejowy jak również miejsca na wolnym powietrzu, w których lubią się gromadzić osoby dorosłe i młodzież.

- **17.06.- 21.06.2019 r. „Bezpieczne zakończenie roku szkolnego”**

Działania mające na celu zachowanie bezpieczeństwa wśród młodzieży kończącej rok szkolny, zapobieganie spożywaniu przez nią alkoholu i środków odurzających poprzez kontrolę miejsc grupowania się młodzieży.

- **30.08.2019r. „Trzeźwy nastolatek”**

Wspólnie z funkcjonariuszami Policji kontrola miejsc sprzyjających grupowaniu się młodzieży ze zwróceniem uwagi na jej zachowanie, w szczególności sprawdzanie czy nie dochodzi do spożywania alkoholu.

- **08.03.-24.04. 2019 r. „Bezpieczne Żary, Bezpieczna Żaranka” i „Bezpieczne Żary, Bezpieczna Gimnazjalistka”**

Przeprowadzenie IV edycji kursu skierowanego do kobiet i dziewcząt, które mogą być narażone na stosowanie wobec nich przemocy i agresji ze strony osób uzależnionych od alkoholu, w stanie po użyciu alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.

W 2019 roku w zakresie zminimalizowania problemu spożycia alkoholu i innych środków psychoaktywnych Straż Miejska przeprowadziła cykl spotkań profilaktyczno-edukacyjnych w żarskich szkołach i placówkach oświatowych, gdzie głównie przed czasem wolnym od nauki min. ferie, wakacje przedstawiała szkodliwość zdrowotne i społeczne alkoholizmu i narkomanii

Poniższa tabela ukazuje zbiorcze zestawienie prewencyjnych działań Straży Miejskiej w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROK	Liczba przeprowadzonych interwencji	Liczba wystawionych mandatów za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	Liczba pouczeń za usiłowanie spożywania alkoholu w miejscach publicznych	Liczba doprowadzeni osób nietrzeźwych do miejsca zamieszkania
2016	151	72	79	15
2017	105	45	60	5
2018	111	43	68	9
2019	111	46	30	18

Do Izby Wytrzeźwień w Zielonej Górze przewieziono 5 osób, natomiast do Policyjnej Izby Zatrzymań 1 osobę. Liczba wystawionych mandatów utrzymuje się na podobnym poziomie. Ilość pouczeń ponad dwukrotnie spadła w stosunku do roku ubiegłego i jest najniższa od lat. Natomiast liczba osób nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania wzrosła dwukrotnie w stosunku do roku ubiegłego.

2.2. Komenda Powiatowa Policji w Żarach

Komenda Powiatowa Policji prowadziła działania profilaktyczne podczas spotkań z rodzicami w szkołach oraz festynów miejskich i szkolnych, a także w trakcie realizowanych wzmoczonych działań: „Bezpieczne Ferie 2019”, „Zakończenie roku szkolnego 2018/2019” oraz „Bezpieczne wakacje 2019”. Policja realizowała dwa programy profilaktyczne finansowane przez Urząd Miejski w Żarach „**LUPO**” i „**Wspólnie dbajmy o bezpieczeństwo**”. W ramach programu „LUPO” odbyło się 76 spotkań z uczniami w których uczestniczyło 4076 uczniów oraz 188 nauczycieli i 40 rodziców. W programie „Wspólnie dbajmy o bezpieczeństwo” udział wzięło 335 uczniów i 17 nauczycieli.

W ramach prowadzonych działań adresaci otrzymywali materiały profilaktyczne, zakupione ze środków Gminy, przeznaczone na szeroko rozumianą profilaktykę antyalkoholową i antynarkotykową.

Poniższa tabela ukazuje zbiorcze zestawienie prewencyjnych działań policji w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Opis działania	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba sprawców przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe, w tym:	141	125	74	79
➤ nietrzeźwi kierujący pojazdem	80	88	40	44
➤ nietrzeźwi kierujący pojazdem po uprzednim prawomocnym skazaniu	6	5	10	7
➤ liczba przestępstw popełnione pod wpływem narkotyków	6	8	4	9
Liczba wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości, w tym:	874	379	232	317
➤ skierowań o ukaranie	18	17	1	19
➤ nałożonych mandatów	807	214	114	140
➤ pouczeń	br. danych	139	98	165
➤ nietrzeźwych kierujących pojazdem	42	37	23	11
➤ nietrzeźwych kierujących rowerem	6	2	2	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart , w tym:	47	27	27	20
dot. sprawców przemocy pod wpływem alkoholu	21	9	9	12
Liczba ujawnionych nioletnich pod wpływem alkoholu	15	74	16	7
Liczba nietrzeźwych opiekunów, sprawujących opiekę nad małoletnimi dziećmi	12	74	brak danych	6

Z powyższych danych wynika, że w roku 2019 liczba sprawców przestępstw popełnianych przez osoby nietrzeźwe, a także liczba ujawnionych wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wzrosła w stosunku do roku 2018, ale jest niższa niż w roku 2017. Pozytywnym jednak zjawiskiem jest fakt, że dwukrotnie spadła liczba osób nietrzeźwych kierujących pojazdem. W roku 2019 zmniejszyła się liczba ujawnionych nieletnich pod wpływem alkoholu z 16 w roku ubiegłym do 7 w roku bieżącym. Według danych z interwencji Policji spadła również liczba nietrzeźwych opiekunów sprawujących opiekę nad małoletnimi dziećmi z 74 w roku 2017 do 6 w roku bieżącym.

Tabela ukazująca zbiorcze zestawienie prewencyjnych działań policji w zakresie przestrzegania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Opis działania	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba sprawców przestępstw popełnionych przez osoby w tym:				
➤ Kierowanie pojazdem mechanicznym pod wpływem środka odurzającego	2	2	2	3
➤ Kierowanie innym pojazdem pod wpływem środka odurzającego	0	0	0	0
➤ Udzielanie środka odurzającego innym osobom	3	3	0	1
➤ Handel środkami odurzającymi	24	3	1	6
➤ Nielegalne posiadanie	49	36	38	58
➤ Uprawa konopi	2	3	1	0
Liczba ujawnionych czynów w związku z nieprzebraniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,	80	48	43	53

Z przedstawianych danych wynika, że liczba zdarzeń i czynów w związku z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wzrosła o 10 w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wzrosła również liczba wykrytych czynów nielegalnego posiadania narkotyków z 38 do 58.

3) Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach prowadzili pracę socjalną w środowisku osób zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Ilość rodzin dotkniętych przemocą, u której podstaw leży nadużywanie alkoholu, przedstawiono w poniższej tabeli.

Opis	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Ilość rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą finansową	184	247	262	262

Ilość rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie	93	74	57	42
Ilość prowadzonych Niebieskich Kart	93	74	57	42
Środki finansowe przeznaczone na pomoc finansową dla tych rodzin w tys. zł	616	916	1084	1218

Dzięki prowadzonym programom profilaktycznym, skutkującym zwiększeniem świadomości i sprawniejsze wykrywanie problematycznych zachowań, notujemy od dwóch lat spadek ilości prowadzonych Niebieskich Kart.

Do końca września 2019 r. podjęto 18 działań skierowanych do rodziców w rodzinach, w których występuje przemoc, w tym: wykonano 10 prac socjalnych, przyznano jednego asystenta rodziny, skierowano do psychologa 5 osób, zorganizowano grupę wsparcia i wydano jednej osobie skierowanie do terapeuty. W ramach Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbyło się 237 posiedzeń grup roboczych.

Mając na uwadze kompresję szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej organizował warsztaty z terapeutami ds. uzależnień. Terapią odwykową objęto 63 mężczyzn (o 29 mniej niż w roku 2018) i 23 kobiety (o 22 kobiety mniej niż w roku ubiegłym).

4) **Terapia leczenia odwykowego od alkoholu i narkotyków**

W poniższej tabeli przedstawiono dane liczbowe za rok 2016, 2017, 2018 i 2019 dotyczące osób nadużywających alkoholu, objętych terapią w placówkach leczenia odwykowego działających na terenie miasta Żary. Terapią zostały objęte osoby ze stwierdzonym uzależnieniem od alkoholu oraz uzależnieniem mieszanym.

Liczba osób	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
liczba osób nadużywających alkohol	505 w tym: 87 kobiet 410 mężczyzn 8 nieletnich	429 w tym: 73 kobiet 346 mężczyzn 10 nieletnich	384 w tym: 62 kobiet 310 mężczyzn 12 nieletnich	240 w tym: 42 kobiet 191 mężczyźni 7 nieletni
liczba osób uzależnionych objętych terapią w placówkach leczenia odwykowego	638 w tym: 202 kobiet 422 mężczyzn 14 nieletnich	371 w tym: 93 kobiety 259 mężczyzn 19 nieletnich	441 w tym: 94 kobiet 327 mężczyzn 20 nieletnich	382 w tym: 68 kobiet 296 mężczyźni 18 nieletni
liczba osób z uzależnieniem mieszanym, objętych terapią w placówkach leczenia odwykowego	136 w tym: 42 kobiet 68 mężczyzn 26 nieletnich	149 w tym: 33 kobiety 79 mężczyzn 37 nieletnich	158 w tym: 33 kobiety 95 mężczyzn 30 nieletnich	101 w tym: 19 kobiet 66 mężczyźni 16 nieletni

Powyższe dane uzyskano z placówek leczenia odwykowego działających na terenie miasta Żary.

Pozytywnym zjawiskiem odnotowanym w tym roku jest spadek ilości osób nadużywających alkoholu najniższy od lat, dwukrotnie mniejszy w porównaniu z rokiem 2016. Spadła również ilość osób uzależnionych objętych terapią o 59 osób w stosunku do roku ubiegłego. Ilość osób nieletnich w stosunku do roku ubiegłego spadła o dwie osoby. Najniższa od lat jest również liczba osób z uzależnieniem mieszanym. Prawie dwukrotnie spadła ilość nieletnich z uzależnieniem mieszanym objętych terapią. Uznać zatem należy, że prowadzone programy i działania profilaktyczne przynoszą pozytywne efekty.

Problemem istniejącym i powracającym z różnym natężeniem od lat w społeczeństwach jest uzależnianie od środków odurzających w tym od narkotyków i dopalaczy.

W Żarach terapię leczenia odwykowego od środków psychoaktywnych prowadzi NZOZ Ośrodek Terapeutyczny „PROFIL”.

Dla pełniejszego zobrazowania skali problemu i oddziaływań środowiskowych przedstawiono dane na przestrzeni 4 lat.

Tabela obrazująca dane liczbowe w zakresie leczenia od narkotyków i dopalaczy prowadzonego przez NZOZ” PROFIL” w latach 2016-2019

Liczba osób	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Liczba osób uzależnionych od narkotyków objętych terapią	144 w tym: kobiety 31 mężczyźni 57 nieletni 32	124 w tym: kobiety 23 mężczyźni 80 nieletni 21	114 w tym: kobiety 17 mężczyźni 76 nieletni 21	87 w tym: kobiety 15 mężczyźni 54 nieletni 18
Liczba osób uzależnionych od dopalaczy objętych terapią	68 w tym: kobiety 10 mężczyźni 30 nieletni 28	10 w tym: kobiety 3 mężczyźni 5 nieletni 2	4 w tym: kobiety 1 mężczyźni 2 nieletni 1	3 w tym: kobiety 0 mężczyźni 2 nieletni 1

Zaprezentowane dane wskazują tendencję spadkową zarówno wśród osób uzależnionych od narkotyków jak i dopalaczy, przy czym zjawisko uzależnienia od narkotyków tak jak w przypadku uzależnienia od alkoholu w większym stopniu dotyczy mężczyzn niż kobiet.

Z uwagi jednak na dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Żarach w dalszym ciągu należy prowadzić w tym zakresie działania edukacyjne i profilaktyczne.

5) Działania prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W okresie od 01.01.2019 r. do 30.09.2019 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spotkała się na 20 posiedzeniach. Rozpatrzyła 36 wniosków o leczenie odwykowe (w tym: 25 mężczyzn i 11 kobiet) o 2 więcej niż w roku ubiegłym. Przeprowadzono 65 rozmów motywujących w zakresie leczenia odwykowego i 50 rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu. Stałą opieką Komisji objęto 74 osoby. Skierowano na badania do biegłych sądowych 16 osób w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu o 8 mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Tutaj obserwujemy tendencję spadkową. Skierowano 12 wniosków o leczenie odwykowe do Sądu Rejonowego w Żarach III Wydział Rodzinny i Nieletnich o 9 mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wydano 62 postanowienia (o 7 więcej w porównaniu do roku 2018) w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej. Przeprowadzono 26 wizji lokalnych usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych (o 4 więcej w porównaniu do roku ubiegłego). Przeprowadzono 14 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (o 2 więcej w porównaniu z rokiem 2018).

Ponadto członkowie MKRPA uczestniczyli w 9 spotkaniach grup roboczych, działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (o 4 więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym).

Komisja wypełniła i przesłała do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 6 formularzy dotyczących wszczęcia procedury Niebieskiej Karty. Komisja współpracowała z 10 podmiotami, zaangażowanymi w organizowanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Z inicjatywy Komisji Żary uczestniczyły w pięciu kampaniach o zasięgu ogólnopolskim „Przemoc boli”, „Narkotyki? To mnie nie kręci”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Profilaktyka pozytywna” i „Smart, to znaczy mądrze”.

Przewodnicząca wraz z członkiem Komisji uczestniczyła w IV edycji „Bezpieczne Żary, Bezpieczna Żaranka” w ramach, której przeprowadzili warsztaty przeciwdziałania przemocy i agresji oraz profilaktykę uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

Komisja zorganizowała również w dniu 06.06.2019 r. happening pt. „Aktywny Ja – wolny od uzależnień” z udziałem ponad 500 uczniów i nauczycieli z 14 żarskich szkół, oraz przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, ośrodków terapeutycznych, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach, który skierowany był do mieszkańców Żar.

W dniu 09.09.2019 r. Komisja zorganizowała szkolenie pt. „Wpływ traum dziecięcych na dalsze kształtowanie osobowości. Depresja, samookaleczenia, samobójstwa wśród dzieci i młodzieży” dla 50 osób w szczególności dla nauczycieli, pedagogów psychologów i pracowników innych podmiotów zajmujących się problematyką uzależnień w mieście.

We wrześniu zorganizowała również w 30 punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta szkolenie stacjonarne w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, szkodliwości spożywania alkoholu zwłaszcza przez nieletnich oraz zasad sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Szkolenie uświadamiało również sprzedawców o konsekwencjach społeczno -

moralnych i administracyjno-prawnych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu. Uczyło asertywnej odmowy oraz przedstawiało procedurę zachowania się w sytuacjach nietypowych.

Komisja w ramach działań profilaktycznych opracowała ulotkę pn. „Alkohol, narkotyki, dopalacze Nie! Aktywne życie Tak”. Rozpowszechnione zostały ulotki, broszury i materiały informacyjne łącznej ilości ponad 6 700 egzemplarzy

Członkowie komisji uczestniczyli w zajęciach realizowanych w placówkach oświatowo-wychowawczych podczas realizacji programów profilaktycznych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych regularnie współpracowała z 60 podmiotami, realizującymi programy i zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.

Systematycznie monitorowała realizację zadań, wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, i Przeciwdziałania Narkomanii poprzez sprawdzanie sprawozdań z przebiegu zadań programowych oraz branie czynnego udziału w przedsięwzięciach podmiotów, zaangażowanych w działania profilaktyczne.

Komisja zorganizowała w dniu 18.11.2019 r. spotkanie z przedstawicielami żarskich instytucji zajmujących się problematyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz pedagogami i psychologami szkolnymi podczas, którego omówiono działania w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz wytyczono propozycje do realizacji w roku 2020.

W dniu 29.11.2019 r. Komisja zorganizowała szkolenie pt. „Fonoholizm, przemoc w sieci, hejt - współczesne zagrożenia i ich profilaktyka” dla nauczycieli, pedagogów, psychologów i pracowników instytucji zaangażowanych w działania profilaktyczne na terenie naszego miasta. W dniu 11.12.2019 r. przeprowadzony zostanie XIV Przegląd Teatrów Profilaktycznych dla uczniów żarskich szkół podstawowych i średnich. Celem przeglądu jest popularyzacja wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, wolnego od używek i nałogów.

Do końca grudnia zrealizowane zostaną wszystkie założenia Programu zaplanowane w 2019 roku.

Rozdział II

ZASOBY INSTYTUCJONALNE I PODMIOTY WSPÓLPRACUJĄCE ORAZ PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

1. Zasoby instytucjonalne

Instytucje i organizacje pozarządowe realizujące w Żarach zadania mieszczące się w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

- 1) **Rada Miejska i jej Komisje** - zajmują się wytyczaniem priorytetów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie.
- 2) **Burmistrz Miasta** - inicjuje oraz realizuje kierunki i priorytety wytyczone przez Radę Miejską.
- 3) **Wydział Spraw Społecznych i Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** - inicjują kierunki oraz odpowiadają za koordynację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
- 4) **Prokuratura Rejonowa** - zajmuje się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem alkoholu lub narkotyków, a także przemocy w rodzinie.
- 5) **Sąd Rejonowy** – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 6) **Komenda Powiatowa Policji** - kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania publicznego i pomocy rodzinie, prowadzi akcje i programy profilaktyczne.
- 7) **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** - wykonuje pracę socjalną z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc, motywuje do podjęcia leczenia odwykowego, udziela pomocy materialnej, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i prawnej, prowadzi świetlicę środowiskową „Piątka” oraz program profilaktyczny na boisku wielofunkcyjnym przy ul. Pszennej
- 8) **Straż Miejska** - kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi działalność profilaktyczną z zakresu uzależnień w szkołach i program „Bezpieczne Żary Bezpieczna Żaranka”, Bezpieczne Żary, Bezpieczna Gimnazjalistka”.
- 9) **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** - podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, podejmuje działania w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy domowej dokonuje kontroli placówek sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wydaje postanowienia w zakresie lokalizacji

punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z zapisami uchwały Rady Miejskiej. Inicjuje zadania w zakresie profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz koordynuje zadania w zakresie Programu.

- 10) **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** - wdraża systemowe rozwiązania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w tym zakresie, prowadzi działania interwencyjne w ramach procedury Niebieskiej Karty.
- 11) **NZOZ „Profil” i NZOZ „ANIMA”** - realizują działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychoaktywnych, a także członków ich rodzin.
- 12) **Placówki oświatowe** - realizują w ramach profilaktyki I- rządowej i II rządowej programy w formie zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych.
- 13) **Placówki służby zdrowia** - świadczą pomoc medyczną osobom mającym powyższe problemy.
- 14) **Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku** - realizuje programy profilaktyczne w zakresie uprzednich zagadnień w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych na obiektach sportowych „Orlik”.
- 15) **Organizacje pozarządowe oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne** w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie współpracujące z Miastem:
  - a) Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar” - prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Punkt Konsultacyjny,
  - b) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubuski Oddział Regionalny – TPD Zarząd Miejski w Żarach - prowadzi ośrodek wsparcia dziennego,
  - c) Parafialny Zespół Caritas parafii pw. NSPJ w Żarach działający w imieniu na rzecz parafii rzymskokatolickiej NSPJ w Żarach - prowadzi świetlicę środowiskową „Bajka”,
  - d) Fundacja Pomocy Dzieciom „SI-GMA” - prowadzi świetlicę środowiskową „SI-gma KIDS”,
  - e) Koło Żarskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta - prowadzi program profilaktyczny w Domu Samotnej Matki,
  - f) Fundacja Pogodna Jesień Seniora prowadzi - programy profilaktyki uzależnień oraz zapewnia schronienie osobom bezdomnym w żarskiej noclegowni i świetlicę dla bezdomnych.

2. **Podmioty współpracujące przy realizacji Programu:**

Przy realizacji programu przewiduje się również współpracę z:

- 1) Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach,
- 2) Izbą Wyrzeźwień w Zielonej Górze,
- 3) organizacjami pożytku publicznego, które organizować będą wypoczynek zimowy i letni wraz przeprowadzeniem programów profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,

- 4) Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Zielonej Górze,
- 5) Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego,
- 6) Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie,
- 7) Krajowym Biurem Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie.

3. Wypracowane dotychczas rozwiązania

W wyniku wieloletnich działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów udało się stworzyć system oparty o wielofunkcyjną współpracę instytucji i organizacji działających na terenie Żar, obejmujący wszystkie obszary działania tj.:

- 1) obszar profilaktyki
- 2) obszar interwencji
- 3) obszar integracji.

W obszarze profilaktyki podejmowane są działania zarówno skierowane do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. W żarskich szkołach realizowane były 23 programy profilaktyki uzależnień, niosące za sobą wiedzę na temat prawidłowych postaw społecznych, dokonywania właściwych wyborów, asertywnych zachowań i właściwego zagospodarowania czasu wolnego. Ponadto programy z zakresu profilaktyki realizowane są w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych, na obiektach sportowych i podczas wypoczynku zimowego i letniego. Obejmują one zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży jak i zajęcia specjalistyczne mające na celu zaopiekowanie się dzieckiem, zminimalizowanie braków wychowawczych i edukacyjnych dzieci, znalezienie alternatywy na spędzanie czasu wolnego w interesujący sposób, co w rezultacie ma sprzyjać zmniejszaniu skali społecznych zachowań, agresji, wandalizmu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.

Do dorosłych mieszkańców kierowane są kampanie kształceniowe mające za zadanie podnoszenie świadomości na temat niniejszych problemów i dostarczanie informacji o dostępnej w Żarach ofercie pomocy.

W obszarze interwencji kładziony jest nacisk nie tylko na kompatybilność oferty pomocowej, ze względu na jej rodzaj, ale również na objęcie nią całej rodziny, w której występują problemy. Rodzina ma możliwość skorzystania z holistycznej pomocy: psychologicznej, terapii dla osób uzależnionych i współzależnionych, prawnej (min. nieodpłatnych porad prawnych), zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodka wsparcia dziennego, gdzie mają również zapewniony posiłek.

Natomiast działania podejmowane w obszarze integracji mają służyć osobom doświadczającym powyższych problemów w powrocie do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. W tej dziedzinie zasadniczą rolę odgrywa Centrum Integracji Społecznej, zapobiegające wykluczeniu tych osób.

CZEŚĆ PROGRAMOWA

Rozdział III

CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Cel główny:

Celem głównym programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców Żar oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Równolegle prowadzone będą wielotorowe działania, służące zmniejszeniu występowania zjawiska przemocy.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków oraz osobom pijącym szkodliwie i osobom eksperymentującym z narkotykami odpowiedniej oferty w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
- 2) Zapewnienie osobom współuzależnionym od alkoholu pomocy terapeutycznej
- 3) Poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania w społeczeństwie osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- 4) Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych programów profilaktycznych.
- 5) Edukowanie i podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów i zagrożeń związanych z zażywaniem alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz możliwością zapobiegania tym zjawiskom.
- 6) Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do zdrowego stylu życia - wolnego od uzależnień, poprzez organizowanie zajęć mających na celu rozwój praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb oraz uczenie empatii.
- 7) Zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji od środków uzależniających.
- 8) Uczestniczenie i wspieranie działań mających na celu ograniczenie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- 9) Zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji i osób w realizację Programów poprzez propagowanie interdyscyplinarnego modelu współpracy przy realizacji zadań przez poszczególne podmioty.
- 10) Przeciwdziałanie i eliminowanie przypadków naruszenia prawa związanych ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych.
- 11) Pomoc osobom zmarginalizowanym społecznie w powrocie do normalnego życia.

Rozdział IV

ZADANIA MIASTA - METODY REALIZACJI I WSKAŹNIKI

Przedstawione poniżej zadania, dają możliwość zaplanowania i udzielenia wszechobjęmej pomocy rodzinom, w których występują problemy społeczne.

1. Podejmowanie działań interwencyjnych oraz zapewnienie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzin

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	Przekazywanie informacji na temat placówek leczenia odwykowego, grup terapeutycznych osobom uzależnionym i ich rodzinom	Ilość rozmów prowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłaszającymi	Cel operacyjny 2 zadanie 2.1.1. pkt. 2
2	Wspieranie finansowe placówek leczenia odwykowego prowadzących programy terapeutyczne i pomocowe dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków	Kwota przeznaczona na wsparcie placówek leczenia odwykowego	Cel operacyjny 2 zadanie 2.4.1 pkt.1,4,6
3	Finansowe wspieranie ponadpodstawowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin	Ilość osób biorących udział w programach terapeutycznych	Cel operacyjny 2 zadanie nr 3.3 pkt. 1,2,5 i 6
4	Kooperacja i dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych zajmujących się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	Liczba dofinansowanych organizacji i kwota przeznaczona na dofinansowanie	Cel operacyjny 2 zadanie 2.1.1 pkt.1 lit. a i b i pkt. 2
5	Finansowanie badań i opinii, sporządzonych przez lekarzy biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	Liczba osób skierowanych na badania do biegłych sądowych i ilość sporządzonych opinii	Cel operacyjny 2 zadanie 3.1.3 pkt.1 i 2
6	Finansowanie opłat sądowych od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego od alkoholu przez sąd	Liczba wniosków skierowanych do sądu	Cel operacyjny 2 zadanie 3.1.3 pkt.1 i 2

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	Wspieranie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie (punkty informacyjno-konsultacyjne, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ośrodki terapeutyczne, telefon zaufania, Dom Samotnej Matki), Noclegownia, CIS	Ilość osób korzystających z pomocy Ilość porad	Cel operacyjny 2 zad. 3.1. pkt. 4 zad. 3.2.3. pkt. 2 zad. 3.3. pkt. 1, 2, 5, 6 i 7
2	Wdrażanie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie na badania do biegłych w sprawie wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Żarach III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie wydania postanowienia o zobowiązaniu do leczenia odwykowego	Liczba przyjętych wniosków o leczenie odwykowe, - ilość przeprowadzonych rozmów motywujących do leczenia odwykowego, - liczba osób, które podjęły leczenie bez skierowania sprawy do sądu, po przeprowadzeniu przez komisję rozmów motywujących	Cel operacyjny 2 zad. 3.3.
3	Wspieranie ośrodków wsparcia dziennego, świetlic szkolnych i środowiskowych	Ilość ośrodków wsparcia dziennego, świetlic szkolnych i świetlic środowiskowych oraz liczba dzieci uczęszczających do nich	Cel operacyjny 2 zad. 2.1.1. pkt.1 i 2 zad. 2.3.1. pkt. 1
4	Dofinansowanie szkoleń dla grup zawodowych, stykających się z problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	Ilość dofinansowanych szkoleń i liczba ich uczestników	Cel operacyjny 2 zad.3.1.2. pkt. 2 i 3 zad.3.1.1. pkt. 2
5	Współpraca z instytucjami, zajmującymi się problematyką przemocy tj. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Żarskiego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i organizacjami	Ilość podmiotów zaangażowanych w organizowanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	Cel operacyjny 2 zad. 3.1.1. pkt. 3

	pozarządowymi oraz innymi podmiotami		
6.	Zapewnienie poradnictwa i pomocy psychologiczno-terapeutycznej osobom pozostającym w kryzysie min. z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez działalność Zespołu psychologów i terapeutów z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	Ilość osób korzystających z pomocy terapeutycznej Ilość osób korzystających z pomocy psychologicznej	Cel operacyjny nr 2 zad. 2.3.1. pkt. 2 zad. 3.2.1. pkt. 4 zad. 3.2.2. pkt. 2 zad.3.3. pkt. 5, 6, 7
6	Zapewnienie interdyscyplinarnej pomocy w ramach pracy grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Ilość spotkań w ramach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Cel operacyjny 2 zad. 3.3. pkt. 5, 7
7	Udział w ogólnopolskich kampaniach poświęconych przemocy	Liczba instytucji i osób biorących udział w kampanii	Cel operacyjny 2 zad 3.1.1. pkt. 1 i 3

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	Organizowanie i dofinansowanie działań i programów profilaktycznych, socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, realizowanych w placówkach oświatowych, świetlicach szkolnych i środowiskowych oraz placówkach wsparcia dziennego	Ilość zrealizowanych programów profilaktycznych i ilość uczestników	Cel operacyjny 2 zad. 2.1.1. pkt. 1 lit. a i b, pkt 2, zad. 3.2.1. pkt. 1
2	Prowadzenie edukacji profilaktyczno-kulturalnej, programów, warsztatów, prelekcji dla dzieci i młodzieży mającej na celu promocję zdrowia i zdrowego trybu życia z dala od alkoholu, narkotyków i dopalaczy w okresie ferii zimowych i wakacji na obozach, koloniach,	Ilość zrealizowanych programów profilaktycznych i ilość uczestników	Cel operacyjny 2 zad. 2.1.1. pkt. 1 lit. a, b, pkt. 2 zad. 3.2.1. pkt. 1

	półkoloniach, zajęciach sportowych i innych formach wypoczynku, organizowanych przez placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pozarządowe i inne.		
3	Wspomaganie i organizowanie imprez o charakterze kulturalnym (seanse filmowe, spektakle teatralne, występy muzyczne, konkursy, happeningi, festyny itp.), podczas, których poruszane będą tematy związane z problematyką uzależnień od alkoholu i narkotyków	Ilość przedsięwzięć i liczba uczestników	Cel operacyjny 2 zad. 2.3.1. pkt. 1 zad. 3.2.1. pkt. 1, 3
4	Udział w kampaniach profilaktycznych promujących trzeźwość od narkotyków i alkoholu	Liczba kampanii i liczba uczestników	Cel operacyjny 2 zad. 2.1.1. pkt. 1 lit. b, pkt 2 zad. nr 3.1.1. pkt. 1, 2, 3
5	Promowanie zdrowego stylu życia poprzez dofinansowanie zajęć pozaszkolnych o charakterze rozwojowym, w tym na obiektach sportowych „Orlik” i innych, wraz z realizacją programów profilaktycznych, będących alternatywą na zagospodarowanie czasu wolnego bez środków odurzających	Ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych i liczba podmiotów realizujących pozalekcyjne zajęcia i ilość przeprowadzonych godzin,	Cel operacyjny 2 zad. 3.1.1. pkt. 1,2
6	Organizowanie i finansowanie działań edukacyjnych dla rodziców	Ilość rodziców uczestniczących w działaniach	Cel operacyjny 2 zad. 3.1.1. pkt. 2 i 3
7	Zakup, pozyskiwanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych – ulotek, broszur, plakatów, książek - dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	Ilość zakupionych i rozprowadzonych materiałów informacyjnych i edukacyjnych	Cel operacyjny 2 zad. 2.1.1. pkt. 1 i 2, zad. 3.1.1. pkt. 1 i 4

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	<p>Wspieranie i powierzanie realizacji zadań z zakresu edukacji zdrowotnej, profilaktyki i redukcji szkód (readaptacja, reintegracja), ochrony i promocji zdrowia przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także działalności na rzecz dzieci i młodzieży w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowania zorganizowania dzieciom i młodzieży czasu wolnego z dala od alkoholu narkotyków i dopalaczy w okresie ferii zimowych i wakacji z wykorzystaniem edukacji profilaktyczno-kulturalnej, programów, warsztatów, prelekcji dla dzieci i młodzieży mających na celu promocję zdrowia i zdrowego trybu życia. - dofinansowania świetlic opiekuńczych, specjalistycznych i innych działających w ramach placówek wsparcia dziennego, - dofinansowania prowadzenia punktów informacyjno-konsultacyjnych, - dofinansowania prowadzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej, - dofinansowania prowadzenia programów profilaktyczno-kulturalnych, warsztatów, prelekcji dla dzieci i rodziców zamieszkujących w Domu Samotnej Matki, mających na celu promocję zdrowia i zdrowego trybu życia oraz zagospodarowanie czasu wolnego 	<p>Liczba zorganizowanych form wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji i liczba uczestników</p> <p>Ilość świetlic i liczba dzieci uczęszczających do nich,</p> <p>Ilość punktów informacyjno-konsultacyjnych i ilość udzielonych w nich porad,</p> <p>Ilość porad udzielonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,</p> <p>Ilość grup samopomocowych i osób korzystających ze wsparcia,</p> <p>Ilość osób uczestniczących w programach profilaktycznych w Domu Samotnej Matki,</p> <p>Ilość osób korzystających z noclegowni i świetlicy dla osób bezdomnych,</p> <p>Ilość przeprowadzonych szkoleń i liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej</p>	<p>Zadania zgodne z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia</p>

	<p>z dala od alkoholu, narkotyków i dopalaczy</p> <p>- finansowania przeprowadzenia w noclegowni i świetlicy dla osób bezdomnych programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienia im schronienia i możliwości skorzystania z łaźni</p> <p>- dofinansowania działalności Centrum Integracji Społecznej</p>		
2	Współpraca i wspieranie ruchów trzeźwościowych i samopomocowych	Liczba podmiotów w ramach wsparcia i współpracy	Cel operacyjny 2 zad. 3.3 pkt. 4, 5
3	Szkolenia różnych osób realizujących zadania określone w Programie np. nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych, pracowników socjalnych, policji, straży miejskiej, kuratorów, a także instytucji i organizacji, oraz udział ww. w lokalnych i ponadlokalnych konferencjach z zakresu problematyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy	Ilość przeprowadzonych szkoleń i liczba uczestników	Cel operacyjny 2 zad. 2.2. pkt. 1 zad. 3.1.2. pkt. 2 i 4
4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami określonymi w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotami określonymi w art. 3 w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym w obszarze szeroko pojętej polityki społecznej, w tym wspieranie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych	Liczba podmiotów i inicjatyw	
5	Podjęcie wspólnie z innymi podmiotami przedsięwzięć mających na celu promocję zdrowego stylu życia i edukację społeczną publiczną z zakresu problemów uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i uzależnień behawioralnych	Ilość kampanii/imprez, w trakcie których dokonano edukacji publicznej z zakresu uzależnień	Cel operacyjny nr 2 zad. 2.1.1. pkt. 1 lit. b, pkt. 2, zad. 3.1.1. pkt. 1, 2, 3
6	Współpraca z Izbą Wyrzeźwień w Zielonej Górze, polegająca na	Liczba osób dowiezionych i objętych działaniem	Cel operacyjny 3 zad. 3.2.3. pkt. 1

	kierowaniu do niej osób nietrzeźwych z terenu Gminy Żary o statusie miejskim, a także podejmowanie działań profilaktycznych po ich doprowadzeniu do wytrzeźwienia.		
--	--	--	--

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w szczególności poprzez:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	Podejmowanie interwencji w stosunku do osób łamiących przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Ilość interwencji	Cel operacyjny nr 2 zad. nr 3.1.3 pkt. 1 i 2
2	Monitorowanie przestrzegania zasad usytuowania i funkcjonowania miejsc sprzedaży i spożywania alkoholu na terenie Miasta Żary	Ilość przeprowadzonych wizji lokalnych i kontroli	Cel operacyjny nr 2 zadanie nr 3.1.3. pkt. 1 i 2
3	Opiniowanie wydawania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Ilość wydanych opinii w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach i ilość przeprowadzonych kontroli	Cel operacyjny nr 2 zadanie nr 3.1.3. pkt. 1 i 2
4	Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	Ilość działań edukacyjnych Liczba uczestników	Cel operacyjny nr 2 zad. ,nr 3.1.2. pkt.2 zad. nr 3.1.3. pkt. 2
5	Prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia	Ilość kontroli i interwencji	Cel operacyjny nr 2 zad. 3.1.3. pkt.1,2
6	W razie potrzeby występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	Liczba wystąpień	

6. Wsparcie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznych.

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	Wspieranie prowadzenia Centrum Integracji Społecznej	Ilość uczestników Centrum Integracji Społecznej Liczba i rodzaj grup prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej Liczba osób uzależnionych od alkoholu Liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej po zakończonym programie reintegracji społeczno- zawodowej, którzy podjęli pracę	Cel operacyjny 2, zad. 2.4.1. pkt. 6,7, zad. 3.3. pkt. 3

7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie z środowiskiem lokalnym tych osób poprzez wykorzystanie pracy socjalnej.

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki	Nr celu Narodowego Programu Zdrowia
1	Wspieranie rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – zasiłki przewidziane przez przepisy pomocy społecznej (pomoc finansowa) i pracę socjalną z rodziną (pomoc pozafinansowa)	Kwota udzielonych zasiłków przez MOPS rodzinom z problemem uzależnień Ilość rodzin z problemem alkoholowym	Cel operacyjny 2, zad. 3.3. pkt. 5, 6

FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

Rozdział V

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania wynikające z Programu zgodnie z ustawą będą finansowane z opłat z tyt. wydanych przez Burmistrza Miasta Żary zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość środków przewidzianych na realizację zadań określono w Dz. 851 Rozdz.: 85153 (zwalczanie narkomanii) i Rozdz. 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi) Budżetu Gminy Żary o statusie miejskim na rok 2020.

Rozdział VI

KOORDYNACJA REALIZACJI PROGRAMU

Koordinacja realizacji programu należy do Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Żarach i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach.

Rozdział VII

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie zgodnie z następującymi zasadami:
  - a) przewodniczący otrzymuje zryczałtowaną dietę w wysokości 1800 zł brutto miesięcznie,
  - b) w przypadku niemożności pełnienia funkcji przewodniczącego w danym miesiącu, np. z powodu długotrwałej choroby lub pobytu poza miejscem zamieszkania, dieta nie przysługuje,
  - c) podstawą do wypłacenia diety dla przewodniczącego oraz członków Komisji jest pisemne potwierdzenie obecności (lista obecności),
  - d) członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach za udział w posiedzeniu Komisji otrzymują dietę w wysokości 350 zł brutto za jedno posiedzenie, nie więcej niż 700 zł brutto miesięcznie, niezależnie od liczby posiedzeń,
  - e) przewodniczący i członkowie Komisji mają prawo do diety i zwrotu kosztów podróży na zasadach określonych dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
2. Koszty związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem biura pokryte zostaną z opłat z tytułu wydanych przez Burmistrza Miasta Żary zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Bieżące monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień, dla władz lokalnych oraz społeczności Żar.

Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polegać będzie na:

- a) analizie sprawozdań z realizacji zadań,
- b) ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
- c) przeprowadzeniu cyklicznych, (co 3-4 lata) społecznych badań na temat skali uzależnienia w Żarach.

Monitorowanie programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę, i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu.

Dane te są niezbędne do podejmowania decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczania podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych. Ewaluacji programu dokonuje się po jego zakończeniu.